Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de Gemeenteraadsleden

Datum 9 februari 2016
Uw kenmerk
Behandeld door (10)(2e)
Bijlage

Onderwerp

Geachte raadsleden,

Voor de raadsvergadering van 10 februari 2016 liggen de uitgangspunten voor de invoering van eeuwigdurende erfpacht ter besluitvorming voor. Indien de raad daarmee instemt, is het college voornemens deze voorstellen nader uit te werken en voor inspraak vrij te geven (besluit 1A). Medio 2016 zal een definitief voorstel voor nieuwe uitgiftes, in vorm van gewijzigde Algemene Bepalingen, aan uw raad worden voorgelegd (besluit 1B). Daarnaast is het college voornemens een separaat besluit aan uw raad voor te leggen met betrekking tot de thans nog in onderzoek zijnde overstapregeling voor huidige gevallen (besluit 2).

Het college heeft de Referendumcommissie op 22 januari jl. om advies gevraagd over de referendabiliteit van de erfpachtvoorstellen. Op 1 februari jl. heeft de commissie advies uitgebracht. Zowel het adviesverzoek, als de reactie daarop, treft u als bijlage bij deze brief aan. Het college ziet inhoudelijk een wezenlijk verschil tussen het besluit tot invoering van eeuwigdurende erfpacht voor nieuwe uitgiftes (besluiten 1A en 1B) en het besluit met de betrekking tot de overstapregeling (besluit 2) en meent dat deze besluiten daarom separaat aan uw raad kunnen worden voorgelegd en dat er (eventueel) meerdere correctieve referenda kunnen plaatsvinden. De Referendumcommissie deelt het standpunt dat het in beginsel mogelijk is om meer dan één correctief referendum te houden over dit onderwerp.

De commissie is ten aanzien van het besluit dat gepland staat voor de raadsvergadering van 10 februari a.s. (besluit 1A) van mening dat dit besluit niet referendabel is, aangezien er aan dit besluit geen rechtsgevolgen verbonden zijn. Het college onderschrijft dit standpunt.

Hoewel de Referendumcommissie zich nog niet expliciet uitlaat over de vraag of over de gewijzigde Algemene Bepalingen (besluit 1B) wel een referendum kan worden gehouden, denkt het college dat dit mogelijk is. Uit het advies volgt dat de commissie deze mogelijkheid open laat. Voor de vraag of dan het oorspronkelijke referendum van de heer De Lange kan worden voorgezet, is het volgende van belang. De raad heeft op 2 april 2014 een motie aangenomen

waarin het college wordt verzocht een volksraadpleging uit te schrijven, indien een soortgelijk besluit wordt genomen als waartegen het eerdere referendumverzoek zich richtte. De uitvoering van deze motie heeft mede geleid tot de vormgeving van artikel 41 van de Verordening. Uit dit artikel vloeit voort dat, indien er binnen een jaar na intrekking van een eerder referendumbesluit een soortgelijk besluit wordt genomen, de oorspronkelijke initiatiefnemer niet opnieuw handtekeningen hoeft te verzamelen. De commissie geeft aan dat zij nu nog niet kan beoordelen of het een soortgelijk besluit betreft, maar het college is van oordeel dat het besluit over het invoeren van eeuwigdurende erfpacht voor nieuwe gevallen niet een soortgelijk besluit oplevert en dat het oorspronkelijke referendum niet kan worden voortgezet. Of de in artikel 41 genoemde termijn daaraan eveneens in de weg staat, is volgens de commissie en het college aan uw raad ter beoordeling.

Het besluit over de overstapregeling voor nieuwe gevallen (besluit 2) is volgens de commissie niet referendabel, omdat artikel 26, tweede lid, onder e, van de Referendumverordening bepaalt dat geen referendum kan worden gehouden over het vaststellen van gemeentelijke tarieven en belastingen. Het college deelt dit standpunt niet onverkort, omdat bij de totstandkoming van deze bepaling eerder lijkt te zijn gedacht aan periodiek te wijzigen eenheidsprijzen voor doorlopende of herhaalde levering van een zaak of dienst (vergelijk de definitie van 'tarief' in de Dikke van Dale) en dus niet aan eenmalige overstapbesluiten. Het is echter aan de raad om te beoordelen hoe deze uitzonderingsgrond moet worden uitgelegd en of deze in dit geval van toepassing is.

De commissie wijst er desgevraagd op dat de raad zelf een volksraadpleging kan uitschrijven over een onderwerp dat is uitgesloten van een correctief referendum. Omdat de verordening niet voorziet in spelregels daarover, zal deze zo nodig moeten worden aangepast. De commissie wijst op de mogelijke precedentwerking die daarvan uit zal gaan. Het college is dan ook geen voorstander van het op eigen initiatief uitschrijven van een volksraadpleging over dit onderwerp.

Tot slot onderschrijft de commissie de door het college gevoelde noodzaak om een startnotitie aan uw raad voor te leggen over hoe het besluitvormingsproces gaat verlopen en wat de referendabele momenten zijn. Het college beoogt om middels deze brief invulling te geven aan dit laatstgenoemde advies van de Referendumcommissie.

De noodzaak daartoe vloeit ook voort uit de brief van de heer De Lange van 2 november 2015. In deze brief refereert hij aan het voornemen om in de raad van februari 2016 te besluiten over de uitgangspunten voor invoering van eeuwigdurende erfpacht in Amsterdam. De heer De Lange geeft aan dat er naar zijn mening sprake is van een soortgelijk besluit als dat van 13 juli 2013, waarover op 22 mei 2014 een door hem geïnitieerd referendum zou plaatsvinden. De heer De Lange verzoekt, onder verwijzing naar de door u op 11 april 2014 aangenomen motie, om een volksraadpleging uit te schrijven, zonder dat daartoe een nieuw referendumverzoek (met nieuwe handtekeningen) hoeft te worden ingediend.

Resumerend, wij vragen u deze brief op te vatten als startnotitie en geven u, ten behoeve van uw besluitvorming over een eventueel (correctief) referendum, de volgende overwegingen mee:

1. Het college is geen voorstander van het op eigen initiatief uitschrijven van een volksraadpleging over dit onderwerp. Dit sluit uiteraard niet uit dat er wel een correctief referendum kan plaatsvinden over een of meerdere besluiten die betrekking hebben op de wijziging van het erfpachtstelsel. Het college en de Referendumcommissie onderscheiden in dit verband drie besluitmomenten, besluiten 1A, 1B en 2.

2. Het college deelt het oordeel van de commissie dat het nu voorliggende raadsbesluit (besluit 1A) niet op rechtsgevolg is gericht en om die reden niet referendabel is. Dit besluit behoeft immers nog dermate veel uitwerking, dat dit besluit op dit moment nog geen verandering in rechten en plichten van burgers met zich meebrengt.
3. Dit ligt anders ten aanzien van het besluit waarbij de Algemene Bepalingen worden gewijzigd (besluit 1B); over dit besluit zou te zijner tijd wel een referendum kunnen plaatsvinden.
4. Het college is van oordeel dat dit besluit niet soortgelijk is aan het eerdere raadsbesluit van 13 juli 2013. Dit zou betekenen dat het oorspronkelijke referendum niet zonder meer kan worden voortgezet, maar dat er opnieuw handtekeningen moeten worden verzameld. Of het verlopen van de in artikel 41 van de Verordening genoemde termijn van één jaar daar eveneens toe noopt, is aan uw raad ter beoordeling.
5. Het college meent dat het besluit over de overstapregeling (besluit 2), zodra dit is uitgewerkt, wel op rechtsgevolg is gericht en daarmee in beginsel eveneens onderwerp kan zijn van een correctief referendum. Het college tekent daarbij aan dat de Referendumcommissie zich nog niet heeft uitgelaten over de vraag of dit besluit soortgelijk is aan het raadsbesluit van 13 juli 2013. Of op dit besluit de uitzonderingsgrond van artikel 26, tweede lid onder e, van de Verordening van toepassing is, is aan uw raad ter beoordeling.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Amsterdam,

(10)(2e)

(10)(2e)

E.E. van der Laan
Burgemeester